

VAND, ÅND & LIV

ET STUDIEHÆFTE OM DÅBEN

Peter Fredensborg

Indholdsfortegnelse

<i>I livets ørken</i>	S. 3
<i>En kilde bryder frem</i>	S. 6
<i>Det truende hav</i>	S. 9
<i>Et vindpust</i>	S. 12
<i>I samme båd</i>	S. 15
<i>Land i sigte!</i>	S. 17

I livets ørken

- og lidt om, hvad dåben er til for.

Lotte er 13 år. Hun bor i en lejlighed i et boligkompleks i Ålborg sammen med sin mor og sine to små søskende, Anders på 9 år og Linette på 7 år. Normalt elsker hun at sove længe i weekenden, men i morgen skal hun tidligt op. Hun skal nemlig i kirke. Hendes lille fætter skal døbes. Hun glæder sig, selvom gudstjenesten mest af alt bare skal overstås. For hun er sikker på, at den vil blive kedelig og med mange uforståelige ord. Hun har set de ord, der skal siges ved dåben, bagerst i salmebogen: 'Genfødt', 'opstandelse', 'syndernes forladelse' og 'evigt liv'. „Man kan jo næsten smage støvet fra dem“, tænkt hun.

Men Frederik! Han er ny. Så lille og så enormt sød, 2 måneder gammel. Det er mærkeligt at tænke sig. For bare et år siden var han slet ikke til. Men det er han godt nok nu. Med skrig og skral – og en veltilpas pludren, når han efter en smule søvn har fået mad og en ren ble. Fødslen er også noget mærkeligt noget. Lotte har kun en svag fornemmelse af, hvad det er for noget. Men hun ved, at Frederik har levet i vand i 9 måneder, indtil han blev født. Og så skal han pludselig lære at trække vejret. Underligt. Levet i vand! Det er bare helt vildt. Hun er i hvert fald helt sikker på, at hvis man holder hans hoved under vand nu, så drukner han altså.

„Vågn op, Lotte!“ Det er mor, der kalder. „Så står vi op! Vi skal være i kirken om 2 timer“. Lotte står op. De gør sig færdig, kommer ud af døren og begiver sig afsted. Og alt imens tænker Lotte meget over, hvad tre håndfulde vand på Frederiks hoved mon skal gøre godt for...

Ja, hvad skal dåben egentlig gøre godt for? Det er det spørgsmål, som vi forhåbentlig kan blive lidt klogere på undervejs. Lotte har kigget bagerst i salmebogen for at se nogle af de ord, der bruges ved dåben. Hun har nævnt fire ord. Lad os se lidt på de to første.

1. Hvad er det for to ord?

a) _____

b) _____

2. De to ord er egentlig billeder på noget, som både vi og Lotte kender til fra vores hverdag. I historien om Lotte bruges ordene netop også på de to måder.

Hvad er det, de to ord bruges om?

Allerede gennem disse to ord får vi en lille forsmag på, hvad dåben egentlig gør godt for. Ordene taler om en begyndelse. Om noget helt nyt. Ikke begyndelsen på en ny dag som det ellers betyder, når man står op. Heller ikke begyndelsen på et menneskeliv som det ellers betyder, når man bliver født. Men begyndelsen på et nyt liv med Gud. Det hænger sammen med det, Bibelen fortæller os om forholdet mellem Gud og os mennesker. På Bibelens allerførste sider læser vi, at de første mennesker ikke holdt sig til Guds ord. (1 Mos 3,23 s.11)

Derfor _____

_____

3. Edens have (eller Paradis) er et sted, hvor alt er godt. Nævn nogle af de ting, I tror har været der.

---

4. Hvordan har forholdet mellem Gud og mennesket været i Edens have?

---

5. Hvad tror I, det indebærer at blive smidt ud fra Edens have af Gud?

Det er sådan ethvert menneske står over for Gud fra fødslen af. **Læs Joh 3,1-7**

6. Hvilket billede bruger Jesus overfor Nikodemus, om det at komme ind i Guds rige?

---

7. Hvordan sker det, v5?

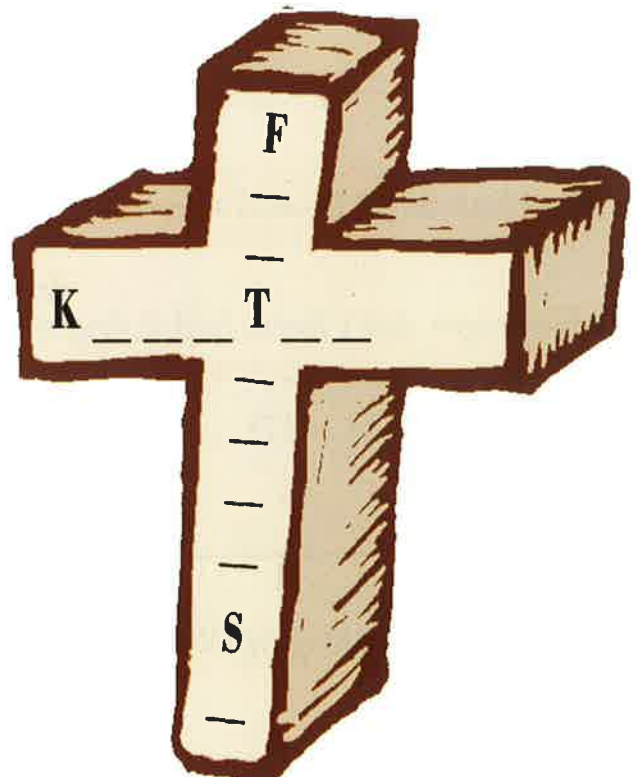

Læs Joh 3,16

8. Mellem mennesket og Gud er der en dyb kløft. Hvad hedder den (lodret)? Og hvad hedder Guds redningsplanke (vandret)?

En kilde bryder frem

- og lidt om dåbens indhold.

I dag skal vi gå lidt på opdagelse i Det nye Testamente og se, hvad der står om dåben. Sidste gang så vi, at Guds redningsplanke mellem ham og os hedder Jesus Kristus. Og dåben handler om, hvordan vi knyttes sammen med ham. Ja, i grunden er det *ham*, der er selve dåbens indhold. Lad os først se på nogle ord af Jesus, som vi også bruger i dåbsritualet. Det står i Matt 28,18-20.

1. Hvilket ord bruger han her, om at blive knyttet sammen med ham?

_____

2. Det bliver man ved to ting. Hvilke?

a) _____

b) _____

Vi skal lige se på ét sted mere i Det nye Testamente. Det er Gal 3,26-27.

3. Her siges der i hvert fald 3 ting om dåben.

Alle I der er døbt (v27)... _____

Dermed er vi i... _____

og er derfor samtidig også.. _____

ALTSÅ: Dåben rækker os fællesskab med Jesus Kristus – og med ham har vi lov til at kalde Gud for vores far.

Hvordan kan det egentlig være, at tre håndfulde vand i håret kan række os noget så stort? Det er et meget vanskeligt spørgsmål. Martin Luther giver dette svar:

Det er så vist ikke vand, der virker det, men Guds ord, som er med og ved vandet, og troen, der stoler på Guds ord forbundet med vandet. [...] uden Guds ord er vandet vand slet og ret og ingen dåb; men med Guds ord er det en dåb, det vil sige: et livets vand, fuldt af nåde, og et bad til genfødelse ved Helligånden, således som apostlen Paulus siger [...]: „Han frelste os ved det bad, der genføder og fornyer ved Helligånden, som han i rigt mål udgød over os ved Jesus Kristus, vor frelser, for at vi, gjort retfærdige ved hans nåde, i håbet skulle blive arvinger til evigt liv“. Det er vist og sandt.

4. Luther siger her, at der er knyttet tre elementer til dåben. Hvilke?

a) _____

b) _____

c) _____

5. Hvilket af de tre elementer er det vigtigste ved selve dåben?

_____

Det betyder ikke, at de to andre elementer er ligegyldige. **Læs Mark 16,16**

6. Dette sted siger for eksempel noget om følgerne af dåben.

Hvilket element er vigtigst her?

_____

7. Hvad siges der om følgerne af at have:

a) Dåb + tro = _____

b) Dåb - tro = _____

8. Ved dåben bruger man vand. Vand er noget helt dagligdags og jordnært. Læs citatet på bagsiden af hæftet her. Hvilken betydning havde vandet her, da Gud skabte mennesket?

_____

9. Hvad kan den betydning mon have med vandet i dåben at gøre?

_____

10. Vandet spiller også en afgørende rolle i vores hverdag. Der er i hvert fald 4 ting, som vand kan gøre ved os. Hvad er det?

a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

11. Læs 1 Kor 6,11; Tit 3,5; Rom 6,4; Joh 4,14 og placer dem efter de betydninger, I har skrevet ovenfor.

a) = _____

b) = _____

c) = _____

d) = _____

Det truende hav

- og lidt om, hvad dåben betyder.

„Jeg lever ikke mere selv, men Kristus lever i mig, og mit liv her på jorden lever jeg i troen på Guds søn, der elskede mig og gav sig selv hen for mig“ (Gal 2,20). Sådan siger Paulus – og det kan egentlig stå som et fint udtryk for det liv, dåben åbner for os.

Jeg lever ikke mere selv

I dåben blev vi båret (eller også gik vi selv) hen til dåbens vand. Her lød det: *'Jeg døber dig i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn'*. Og præcis her skete der en indvielse eller en overdragelse. Vi blev indviet eller overdraget til den treenige Gud. Her fik han retten til os, 100%. Ligesom han også fik ansvaret for os, 100%. Vi kan måske sige at på samme måde, som vi kan have en bankkonto eller en cykel stående i vores navn, sådan er vi i dåben kommet til at stå i Guds navn. Det gælder alt, hvad vi er og har. Vores evner, kræfter og personlighed. Og vores svaghed, synd og skyld.

1. Læs Mark 12,29-31: Hvad vil Gud, at vi skal bruge vores evner, kræfter og personlighed til?

---

2. Hvad vil det egentlig sige at elske sin næste (et andet menneske) som sig selv?

Selvom vores liv i grunden er Guds, så er det ikke ensbetydende med, at vi lever som om det er hans. Og det er synd. Synd for os, synd for dem vi lever sammen med, og synd mod Gud.

3. Læs 1 Joh 3,4: Hvad siger Johannes her, at synd er?

---

4. Hvis lov tænkes der mon på her?

Hvad går den ud på (se evt. på svaret i spørgsmål 1)?

Det er sådan, Bibelen beskriver menneskets synd: Som et brud på det kærlige liv med Gud og hinanden, som han egentlig har skabt os til og stadig ønsker, vi skal leve. Et brud, som indebærer en adskillelse fra fællesskabet med ham.

Kristus lever i mig

Dåben skal ses som Guds svar på det brud. Her knyttes vi sammen med Jesus Kristus, der kan redde os fra at skulle leve og dø uden fællesskab med Gud. Derfor ligger der også en livslang opgave til os i dåben. Nemlig den opgave igen og igen at knytte os til Jesus Kristus og lade hans ord være det, der får magten i vores liv. Det betyder et farvel til vores egen vilje og vores egen egoisme. Det må vi egentlig lade drukne og dø i dåbsvandet. For det står i vejen for det kærlige og tillidsfulde liv med Gud og andre mennesker, vi i dåben er blevet indviet til.

Læs Rom 6,22-23

5. Hvilket ord bruger Paulus her om de kristnes forhold til Gud (v22)?

Er der et andet ord, vi kan bruge i stedet for det ord?

---

6. Hvad er lønnen for at have synden dvs. egoismen, som det der bestemmer i ens liv (v23)?

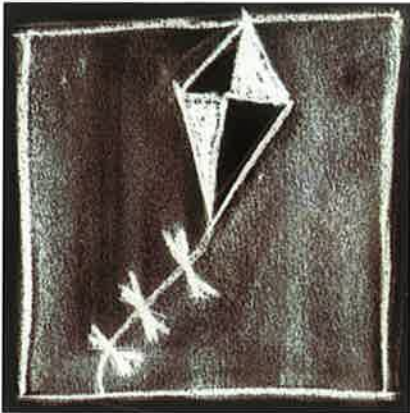
---

7. Hvilken gave ligger der i at være en slave af Gud (v23)?

Et liv i troen på Guds søn

At være en slave af Gud er derfor ikke så slemt, som det måske umiddelbart kan lyde. På den tid var det en herres fornemste pligt at sørge for sin slave. Og Gud er en god herre, der vil sørge godt for os både i livet og i døden. Det har han gjort muligt i kraft af sin Søn, Jesus Kristus. Er man døbt og indviet til Gud, så har man dermed også samtidig sagt ja til at leve et liv, der er knyttet til Jesus Kristus. Et liv i afhængighed af ham. Det er et liv i troen på Guds søn. Det er på den måde, vi lever dåbens indvielse til Gud ud. Det er på den måde, vi lever med ham som herre. Og det er på den måde vi lever som hans børn. I troen på Jesus Kristus.

Et vindpust

- og lidt om dåbens liv.

„Jeg lever ikke mere selv.“ Det er, hvad dåbens vand vil have os til at sige. Et farvel til vores egen vilje og vores egen egoisme som det, der har magten over os. Men dåbens vand er mere end et farvel. Det er også et goddag til noget. Noget splinternyt. Et nyt liv. Vi husker måske ordene fra studie 1: „genfødt“ og „opstandelse“. I vores kirkes dåbsritual står der, hvad det er for et nyt liv, vi i dåben siger goddag til. Her står der for eksempel, at det er et liv, hvor Gud „skænker os Helligånden med syndernes forladelse“. Når det kan siges sådan, skyldes det blandt andet et løfte i Det nye Testamente:

Læs ApG 2,38-39

1. Hvad siger Peter her, vi bliver døbt til (v38)?

---

2. Hvilken gave følger der med det (v38)?

---

3. Hvem gælder det (v39)?

At få Helligånden som gave betyder noget ganske særligt. Helligånden hører nemlig sammen med noget ganske bestemt.

Læs 1 Mos 1,2; Job 33,4; Job 34,14 og Joh 3,7-8

4. Hvad hører Helligånden her sammen med?

Samtidig hører Helligånden i Det nye Testamente på en særlig måde sammen med Jesus. Jesus blev for eksempel undfanget ved Guds Ånd, og Ånden dalede ned over ham i form af en due efter sin dåb.

Læs Joh 3,16; Joh 10,10 og Joh 11,25-26

5. Hvad står der her, at Jesus er kommet for? Og hvordan hænger det sammen med Helligånden?

I dåben indvies vi altså til Gud som den, der knytter os sammen med Jesus Kristus og rækker os Helligånden som gave. Alt sammen som noget, der giver os mulighed for at smage dét liv, Gud egentlig har skabt os til. Det er en mulighed, som Helligånden virkeliggør.

Læs Gal 5,22-23

6. Skriv de ting ned, som versene siger, Helligånden skaber i vores liv:

a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

e) _____

f) _____

g) _____

h) _____

i) _____

7. Hvordan tror I, et liv, der bærer disse træk, er?

_____

Helligånden giver os ikke kun muligheden for en smagsprøve på det liv, Gud egentlig har skabt os til. Han giver os også muligheden for at lade det liv bryde helt igennem i os.

Læs Rom 8,11

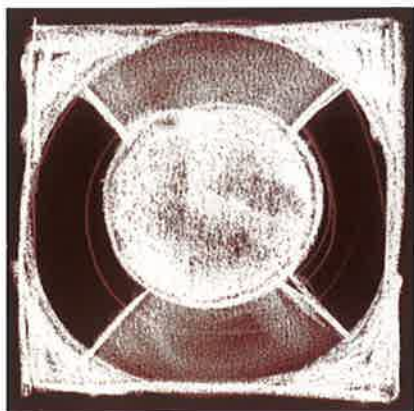
8. Hvornår sker det?

_____

9. Hvilken begivenhed er baggrunden for at det kan ske?

_____

Dåben er givet os for livets skyld. Både for det liv, vi lever her og nu i fællesskab med Gud og andre mennesker, men også for det liv, vi opstår til efter døden.

I samme båd

- og lidt mere om dåbens liv.

Dåben er aldrig noget, der kun angår Gud og det enkelte menneske. Det ses blandt andet af, at dåben for det meste foregår i kirken, dvs. i troens fællesskab med andre døbte. Men det ses også af det, Det nye Testamente lærer os.

Læs 1 Kor 12,12-27

1. Hvad sammenlignes det kristne fællesskab med i afsnittet her?

---

2. Hvis (v27)?

---

3. Hvordan bliver man med-lem af det (v13)?

---

4. Hvad består det kristne fællesskab af (v14)?

---

5. Hvad vil Paulus sige med vers 15 og 16?

---

6. Hvad vil Paulus sige med vers 21?

---

7. Hvilken opgave lægger dåben hen til os, når det drejer sig om det kristne fællesskab, vi har med andre døbte (v25)?

Noget af det sidste, der sker ved en dåb er, at Fadervor bliver bedt.

8. Hvad har Fadervor med dåben at gøre?

---

9. Hvad har Fadervor med det kristne fællesskab at gøre?

---

10. Hvad betyder det for vores forhold til andre, når vi er sammen om at bede:

a) Vor Fader, du som er i himlene (se evt. Rom 10,12)?

---

b) Giv os i dag vort daglige brød (se evt. Jak 2,15-16)?

---

c) Forlad os vor skyld (se evt. Gal 6,1-2)?

---

d) ...som også vi forlader vore skyldnere (se evt. Kol 3,13)?

---

e) Led os ikke ind i fristelse (se evt. Rom 14,13)?

Det nye liv leves aldrig alene, men i et kristent fællesskab med andre døbte. Et fællesskab, som Gud selv har givet os. Et fællesskab med svaghed, svigt og synd sådan som fællesskaber i denne verden altid vil være det. Men også et fællesskab om Jesus Kristus som den, vi i dåben har fået givet til syndernes forladelse – og til kraft og styrke til at leve med de andre i omsorg, kærlighed og tillid. Et fællesskab, der er på vej mod en fuldbyrdelse af det, dåben har givet os...

Land i sigte!

- og lidt om, hvor dåben fører os hen.

I dåben bliver vi som tidligere nævnt knyttet til Kristus. Vi kan sige, at vi får del i alt det, der skete med ham. Vi får både del i hans lidelse og død, som han gik igennem for at vi i troen på ham måtte få tilgivelse og fællesskab med Gud, men vi får også del i hans opstandelse og hans sejr over døden. Også hans sejr over vores død. Det er i grunden først, når vi kommer dertil, hvor også vores død endegyldigt bliver overvundet, at dåben er ført til ende.

Læs 1 Kor 15,1-11

1. Hvem så Jesus efter sin opstandelse?

Læs 1 Kor 15,12-19

2. Hvad siger Paulus her, der ville ske, hvis Jesus ikke var opstået fra de døde (v17-18)?

I en gammel påskesalme (DDS 262) fra omkring år 600 synger vi følgende:

1. <i>Graven bæver, Jesus lever, han, som for vor synd var død; han har vundet, livet fundet, og hans sejr har endt vor nød; knust er slangen, løst er fangen, slukt af nåde Helveds glød.</i>	2. <i>Hvad jeg skyldte, han opfyldte, min opstandne Herre Krist; vredens luer mer ej truer, Gud min Fader er for vist; dræbt er døden, endt er nøden og forhindret Satans list.</i>

3. Gå salmen igennem og skriv ned, hvilken glæde vi kan have af Jesu død og opstandelse.

v1: _____

_____

v2: _____

_____

Læs 1 Kor 15,20-22

4. Hvad mener Paulus med de vers?

_____

Læs 1 Kor 15,25-26

5. Hvilket ord bruger han her om døden?

_____

Læs 1 Kor 15,50-57

6. Hvad siger Paulus her, der vil ske med os, når vi opstår (v52-53)?

_____

7. Hvad siger han om døden i den forbindelse?

_____

8. Hvordan sker det (v57)?

_____

Dåben er den største og mest sikre redningsbåd, man kan forestille sig. Her knyttes vi i troen sammen med Jesus Kristus, så vi både i liv og i død må være Guds børn. Med Helligånden og syndernes forladelse i hjertet. På vej mod det evige liv, hvor døden endegyldigt må slippe sit greb om os.

Dén dag har dåben og dens indhold, Jesus Kristus, ført os i havn. Ind i Guds kærligheds favn. For altid...

På vej hjem i bilen tænker Lotte en del på det, der er sket med Frederik. Han er stadig ny, stadig noget særligt. Men det er som om det, der er sket i kirken, har sat tingene ind i et større perspektiv. Mens de kører forbi de store gule marker, der ser ud til at blive høstet hvornår det skal være, slipper hun sine tanker løs:

Det her handler om liv – og død. Og det der er større end det. Det handler om et lille og hjælpeløst barn, Frederik, som alligevel er stor nok til at elskes. Et lille barn, der alligevel er stor nok til at blive et Guds barn. Gud har skabt Frederik. Dét er stort. Men i dåben har Gud rakt ham det, der er endnu større. Det største, han har: Jesus Kristus. Til et splinternyt liv. „Genfødt“, „opstandelse“, „syndernes forladelse“ og „evigt liv“. Ingen ved, hvad Frederiks liv vil byde på. Det kan blive langt. Det kan blive kort. Men over alt det, kan det først og fremmest blive et liv sammen med Jesus. I tillid til hans ord og i fællesskab med andre døbte, som samles om det ord. Et liv med synd og fald – og et liv med tilgivelse og oprejsning. Et liv som død og grav vil sætte sit præg på – og et liv hvor dét alligevel ikke bliver det sidste. Midt i det hele kommer Lotte pludselig også til at tænke på sin egen dåb. Hun har aldrig før tænkt på den kæmpe gave, hun dér har fået. Men nu... Hun lukker lige så stille sine øjne og siger inde i sig selv: „Kære Gud! Jeg ved, at mit liv er lige så lille som en dråbe i et stort hav. Men jeg fornemmer, at du ved dåbens vand alligevel har ladet mig stå i dit navn. Knyttet mig sammen med Jesus Kristus. Og åbnet din himmel over mig. Nu beder jeg dig om at tage mig ved hånden i det liv, du har givet mig, så dåbens virkelighed må blive min. Så det må gå mere op for mig, hvad disse tre håndfulde vand egentlig skal gøre godt for – og min tro på dig blive mere stærkere. Amen!“